
OBSAH

Úvod	9
1. Stručná charakteristika dosavadního průběhu sociální transformace	13
2. Vývoj systému sociální pomoci v 90. letech 20. století	21
2.1. Postavení systému sociální pomoci v systému sociální ochrany obyvatelstva	21
2.2. Základní principy sociální pomoci uplatňované v 90. letech	22
2.3. Analýza vývoje jednotlivých nástrojů sociální pomoci v 90. letech	24
2.3.1. Poradenství	24
2.3.2. Sociálně-právní ochrana	26
2.3.3. Sociální prevence	27
2.3.4. Dávky sociální péče	28
2.3.4.1. Valorizace životního minima	31
2.3.4.2. Důsledky zavedení systému státní sociální podpory na příjmovou situaci nízkopříjmových skupin obyvatelstva	33
2.3.5. Sociální služby	34
2.4. Východiska dalšího vývoje systému sociální pomoci	34
3. Charakteristika systému sociálních služeb na přelomu tisíciletí	41
3.1. Základní právní předpisy	41
3.2. Ekonomické aspekty poskytování sociálních služeb	42
3.3. Vybavenost jednotlivých okresů sociálními službami	46
3.4. Hlavní vývojové trendy rozvoje sociálních služeb v 90. let v evropských zemích	51

4. Aktuální problémy sociálních služeb na počátku 3. tisíciletí	53
4.1. Reforma veřejné správy a sociální služby	54
4.1.1. Vybrané základní charakteristiky nově vzniklých krajů	59
4.1.2. K otázce vymezení spádového území obcí s rozšířenou působností	61
4.2. Výdaje obcí a měst na sociální služby	62
4.2.1. K problematice znalosti základních demografických ukazatelů	62
4.2.2. Závislost výše vlastních příjmů obce (města) na velikosti obce (města)	64
4.2.3. Závislost výše poskytnutých finančních příspěvků na sociální a zdravotní služby na velikosti obce (města)	66
4.3. Náklady jednotlivých typů sociálních služeb	70
4.3.1. Struktura průměrných neinvestičních nákladů v domovech důchodců a v ústavech sociální péče pro zdravotně postižené občany	71
4.3.2. Závisí výše průměrných neinvestičních výdajů připadajících na 1 klienta na typu zřizovatele?	72
4.3.3. Snižuje se s rostoucí velikostí rezidenčních zařízení výše průměrných neinvestičních výdajů v přepočtu na 1 klienta?	77
4.3.4. Základní údaje o výši nákladů ostatních typů sociálních služeb	80
4.4. Společné otázky poskytování sociálních a zdravotních služeb	82
4.4.1. K problematice poskytování zdravotní péče v ústavech sociální péče a k jejímu hrazení	86
4.4.2. K problematice sociální péče poskytované ve zdravotnických zařízeních	90
4.4.3. Možné formy řešení důsledků vyplývajících z hrazení zdravotní péče v ústavech sociální péče a navýšení úhrady za tzv. sociální hospitalizace	93
4.4.4. K možnostem vytvoření systému integrované domácí sociálně-zdravotní péče	94

5. Očekávaný vývoj systému sociálních služeb v nejbližším období	99
5.1. Sociálně demografická analýza obce (města) a jejího spádového území a plán rozvoje sociálních služeb	100
5.2. Možnosti změn systému financování sociálních služeb ...	106
5.2.1. Dosavadní pokusy o změnu systému financování sociálních služeb	106
5.2.1.1. Návrh systému financování sociálních služeb z přelomu let 1997 a 1998	106
5.2.1.2. Návrh systému financování sociálních služeb z podzimu 2000	109
5.2.1.3. Názory zahraničních expertů na transformaci systému financování sociálních služeb v České republice	111
5.2.2. Aktuální možnosti změny systému financování sociálních služeb	113
Závěr	118
Použitá literatura	119
Přílohy	123
1 Základní údaje o vybraných typech sociálních služeb v jednotlivých krajích v r. 2000	125
2 Vybavenost jednotlivých krajů sociálními službami v přepočtu na 1000 osob celkem	126
3 Vybavenost jednotlivých krajů sociálními službami pro staré občany v přepočtu na 1000 osob starších 65, event. 80 let	127
4 Základní údaje o vybraných typech sociálních služeb v jednotlivých okresech v r. 2000	128
5 Vybavenost jednotlivých okresů sociálními službami v přepočtu na 1000 osob celkem	132
6 Vybavenost jednotlivých okresů sociálními službami pro staré občany v přepočtu na 1000 osob starších 65, event. 80 let	136
7 Vývoj částek životního minima v letech 1991–2002	140
8 Údaje, vymezující potřebu sociálních služeb ve vazbě na míře závislosti a věku osob vyššího věku	141

9	Orientační výskyt jednotlivých druhů zdravotního postižení na 10 tis. obyvatel	142
10	Orientační údaje o výskytu potřeby sociálních služeb v oblasti péče o děti a rodinu	143
11	Orientační údaje o výskytu potřeby sociálních služeb v oblasti sociální prevence	143
12	Návrh doporučených normativů vybavenosti službami pro staré a zdravotně postižené občany v relaci na 1000 osob starších 65 let	144
13	Návrh doporučených ukazatelů vybavenosti službami pro staré a zdravotně postižené občany v relaci na 10 000 osob celkem	144
14	Orientační ukazatele vybavenosti místy v azylových zařízeních	144
15	Model optimálního regionálního uspořádání sociálních služeb	145
Rejstřík	151